

T Th Hai 20/06 t i Th Năm 23/06, Pháp có 650,000 thí sinh tham đ k thi Tú Tài v i các Ban:

Ph thông, Sinh ng , Khoa h c, K thu t (Technique) và K thu t cao (Technologie). Năm nay, s thí sinh Tú Tài Ph thông n đ nh, chỉ m 50% t ng s đ thí. Ch có thí sinh Tú Tài K thu t và chuyên nghi p có tăng trong khi đó thí sinh Tú Tài Khoa h c và Văn ch ng gi m vài ph n trăm.

Đi u đáng chú ý là trong 45,000 thí sinh Tú Tài chuyên nghi p có thí sinh tr nh t 12 tu i và l n tu i nh t là 71 tu i cùng l u ch ng ra Tr ng thi t i Trung Tâm Orléans-Tours, cách Paris v phía Nam l i non 200 km. Th t đáng hoan nghênh vì nêu g ng đ p cho tu i tr là h c hành và thi c không liên h đ n tu i tác.

Đ ng c chánh c a nhi u thí sinh l n tu i đi thi là đ có ngh nghi p b o đ m công ăn vi c làm lâu dài.

T i hôm nay, Th sáu 24 tháng 6/2011, có 4 thanh niên b c nh sát b t gi đi u tra v đ thi b l b ng đi n tho i c m tay và chuy n qua m ng Internet. S vi c này đang làm hoang mang h c sinh và c gi i ph huynh. M t bà m thí sinh đ m v n đ l đ thi khi u n i tr c Tham Chánh vi n Pháp vì nguyên t c bình đ ng b Ông T ng tr ng giáo d c vì ph m khi Ông tuyên b không tính đ m bài Xác xu t (Probabilité) c a môn Toán (4 đ m).

Nh c i B ng Tú Tài

Văn b ng Tú Tài c a Pháp đ c quý tr ng (ng i Pháp cho là thiêng liêng – sacro-saint) vì nó là ng ng c a m ra cho tu i tr thành ng i n và đ ng th i m ra cho thanh niên m t t ng lai t t đ p. Không có Tú Tài không vào đ c các Tr ng L n và Đ i H c. Năm 1950, s thí sinh thi đ u Tú Tài ở Pháp không quá 10%. Tr c đây, ở Vi t nam, t l đ u Tú Tài r t th p, ch ng vài ch c ph n trăm. T i Tú Tài A,B,C thì t l tăng lên cũng ch trên đ i 50%. Ở Vi t nam, Tú Tài còn là bùa h m ng vì đ c hoãn đ ch đ h c Đ i H c. Sau Đ i H c có th làm vi c ở h u ph ng và ti n thân.

Ngày nay nh c i thi Tú Tài không kh i bù ng nh i câu hát đ y chua xót m t th i ph bi n kh p n i ở Vi t nam:

*“R t Tú Tài, anh đi Trung sĩ
ở nhà, em ở y M nuôi con”*

Ở Pháp ngày x a, ai không đ u Tú Tài b xã h i xem nh là k s ng ngoài nh ng giá tr tiêu chu n và t th y nh mình b h t h ng. Nh ng ng i đ u Tú Tài đ c xã h i bi t t i nh nhân v t l ch s t p th , v a trong ph m vi gia đình, v a ở t m vóc qu c gia.

Văn b ng Tú Tài làm v vang ngu n g c gia đình. Nó đ a ng i ta t ng b c ti n lên trên con đ ng s nghi p và thắng ti n xã h i.

Khi m t ng i con trong nhà đi thi Tú Tài thì chính là lúc c nhà nh cùng đi thi v i nó. M i ng i đ u n i vòng tay l n, xi t ch t tay nhau đ ng h tinh th n thí sinh c a mình.

T ng tr ng xã h i Jacques Lang trong Chánh ph xã h i th i T ng th ng Mitterrand tuyên b đ ph n bác i nh ng ý ki n cho r ng ngày nay nên b thi Tú Tài cho đ t n kém ngân sách qu c gia: “Tú Tài là di s n qu c gia không th b đ c”.

Ông Jacques Legendre, Trưởng ngành Nghề sĩ, trong báo cáo về các Vấn đề Văn hóa năm 2008, viết: “Văn bằng Tú Tài xuất hiện từ lâu nay là nền tảng của nền giáo dục của chúng ta ... Văn bằng Tú Tài là hình ảnh bình đẳng giữa những nền văn hóa cùng hòa nhập riêng của những ta. Những nền tảng mới nhất tiêu biểu của nó, chính là không hiểu Văn bằng Tú Tài kết hợp bằng những hình ảnh thí sinh ra và vào cùng ngày thì trên toàn cõi nước Pháp”.

Một với Tổng trưởng Giáo dục khác, ông Antoine Prost, giải thích “Tú Tài có giá trị cao hơn so với những khác. Nó là một sự kiện xã hội, hay đúng hơn, nó là tri thức của xã hội chúng ta. Không ai có thể tìm thấy bất kỳ một quốc gia Âu châu nào khác mà thi có khả năng đưa người mới nhập cư vào nền văn minh này”.

Tổng cục thi Tú Tài đòi hỏi một năm chuẩn bị, từ việc soạn thảo đề thi (có 4,800 đề soạn thảo), chọn Trung tâm thi (có 4,598 trung tâm), cho 654,000 thí sinh, 166,000 Giám khảo. Với ngân khoản, Chánh phủ phải chi cho 1 thí sinh Tú Tài năm nay là 83 euros (năm 2010: 79.10) và 5 euros cho lệ phí chi trả một bài thi. Có hơn 4 triệu bài thi phải chi trả. Tổng cục thi Tú Tài tốn kém cho ngân sách quốc gia 38 triệu Euros.

Nghị định 17-03-1808 định nghĩa Văn bằng Tú Tài là “kết thúc Chương trình Trung học và mở cửa cho thí sinh thi đầu vào các Chương trình bậc Cao đẳng hay Đại học.”

Mọi người có độ 16 tuổi đầu có quyền đi thi Tú Tài.

Lúc ban đầu, thi Tú Tài chỉ có vấn đề đáp về các tác giả la-tinh, hi-lạp, tu từ học, lịch sử, địa lý và triết học. Khoa thi đầu tiên năm 1809 chỉ có 31 thí sinh thi đầu. Năm 1830, môn Văn bằng thi đầu đưa vào chương trình thi Tú Tài. Qua năm 1853 mới có môn sinh ngữ vì trước kia chỉ có chữ ngữ.

Theo thời gian, Tú Tài thay đổi chương trình thi. Năm 1880 có gần 1% thí sinh của một lớp tuổi thi đầu. Từ năm 1930 đến năm 1948, số thí sinh thi đầu tăng lên gấp đôi, từ 15,000 tới 30,000, năm 1973, có 150,000 thi đầu, năm 1985 có 250,000 thí sinh thi đầu, năm 1998 có 470,000 thí sinh thi đầu.

Năm 1847, Tú Tài được bắt đầu chia ra làm 2 Phần. Năm 1902, môn triết và toán có thể chọn hoặc không. Năm 1927, Tú Tài được chia ra làm 3 Ban cho Tú Tài I: la-tinh – hi-lạp, la-tinh và sinh ngữ. Từ năm 1946, Tú Tài I chia ra làm 7 Ban: 4 Ban cổ điển, 2 Ban Moderne (Hiện đại, Mới) và 1 Ban Kỹ thuật.

Đi thi bằng

Khi đi mua của Đi Thi bằng là một mặt nhà in. Một người thì nhà in nghề ăn trả, thợ y một người bán thì, với mặt vào. Người này bắt gặp Xác suất của môn Toán Tú Tài Ban Khoa học (S) và chấp hành ngay. Sau đó, anh chuyển cho người khác. Từ đây đi thi được các thí sinh chuyển cho nhau bằng MMS thì người sau cùng cho lên mạng Jeuxvideos.com.

Qua Internet, Công sát bài trừ du động phẳng ra mạnh mẽ, thì lúc soát gia đình phẩm Val d'Oise thu được người ở phía Bắc cách Paris 35 km, tích thu máy Computer và đi đến thời điểm tay.

Hai anh em 25 và 21 tuổi bị công sát đi tra chiếu thì Năm, 23 tháng 6. Người em liên hệ nên bị giới thiệu. Người anh được cho ra với chiếu thì Sáu.

Sau với đi tra hai anh em này, học sinh chuyển đi thi Xác suất cho người trả trong hai anh em đã từ động trình diện công sát. Từ đây, anh khai vào hôm trước ngày thi, trước trước học, tình cả anh gặp mặt học sinh khỏe có được đi thi Xác suất của ngày hôm sau. Học sinh này cũng bắt đầu luôn.

Hôm thì bảy 25/06, người đi đầu tiên trong với đi thi là người chấp hành đi thi ở nhà in cũng đã bị giới đi tra.

Là đi thi không phải là chuyển mặt mặt. Gần như hàng năm, thì khi thi Tú Tài, là nghe có “tuy-dô” đi thi. Trên trang Web 89, một người giới kín tên khai mặt năm trước, thì Versailles, người ở Tây-nam Paris, anh cùng một nhóm bạn đã mua đi thi và đã trúng đúng đã mua. Đương quan trước học như Toán, Lý Hóa, bán với giá 20,000 quan (= 3,000 euros. Nhưng với thì giá bảy

gi , 20,000 quan có giá tr h n 3,000 euros ngày nay nhi u). L dĩ nhiên cha m h c sinh có ti n ng ra tr cho ng i bán. Sau đó, chúng tôi hoàn l i ph n c a m i ng i. Trong nhóm mua đ thi, ch có m t ng i đ u Bình. Nh ng t t c ngày nay đ u thành đ t, k Paris, ng i Anh, ng i Đ c, Canada.

H c và Thi ch đ xã h i ch nghĩa

Sau 30/04/75 ít lâu, các tr ng Sài gòn m c a l i đ d y hai tháng k t thúc ch ng trình niên khóa 74-75 cho h c sinh các l p thi Tú Tài. Vào tháng 9, Tr ng Nông Lâm Súc Long Xuyên thi lên l p theo tiêu chu n m i c a nhà tr ng xã h i ch nghĩa. Hai n sinh viên quê Nha trang vào Sài gòn đ h c và tr v i C May. B ám nh tuyên truy n mi ng, sinh viên tin trình đ h c c a ch đ xã h i ch nghĩa cao h n, khó h n c a Sài gòn tr c kia nhi u l m. Hai sinh viên nh C May liên h v i cán b trong xóm đang làm Hi u tr ng Tr ng Nông Lâm Súc đ “ch y” cho chúng nó đ c lên l p và ti p t c h c qua k thi cu i năm. C May nh cán b đó tên Nam K , nh ng g c ng i Qu ng Nam. Hai con trai c a anh tên Vi t Trung và Vi t Sô.

Lúc đ ngh v i anh ta m t s ti n cho hai sinh viên đ c lên l p, anh làm thnh v i nét m t vui v . Nh ng, hôm sau, t i bu i công b danh sách sinh viên đ c ti p t c h c, anh ta l i khai “chuy n đi đêm” này tr c đông đ o sinh viên và c c l c phê bình C May nh m h hóa cán b cách m ng theo thói x u c a M Ng y. Hai sinh viên đ đi m h c ti p nh ng ph i qua 3 tháng lao đ ng th y l i Đ ng Tháp.

Hai sinh viên v thu t l i, c ba bà con chúng tôi cùng c i r r i. Hai sinh viên này ngày nay t n n Huê k và đ u có gia đình.

Ngày nay, anh cán b Nam K này n u nh l i chuy n cũ ch c ph i l y làm ti c r l m và th m ph c C May là ng i đi tr c th i cu c.

Chuy n thi c và b ng c p Vi t nam, ai cũng bi t nó tr thành chuy n buôn bán ch tr i. Riêng chuy n h c t i ch c h y còn th nh hành. Hi n gi Sài gòn có m t nhóm giáo ch c đi các T nh lãnh đ y t i ch c cho cán b lãnh đ o đ ng t Bí th Chi b t i Bí th Huy n h c đ c và vi t qu c ng . Cán b T nh thì h c l y Tú Tài ho c C nh n. M i giáo ch c lãnh ít nh t 15 tri u đ ng tháng. Vì vi c làm ki m ti n đ nên gia nh p vào nhóm đi đ y t i ch c ph i thu c phe phái v i nhau.

C May có ng i b n d y Đ Tam C p môn Toán ng d ng vào Tin h c t i Đ i H c Paris VI (Pierre Curie), cách nay vài năm, v Vi t nam làm vi c theo Ch ng trình trao đ i Khoa h c K thu t c a hai n c Pháp và Vi t nam. M t hôm t i Tr ng Khoa H c cũ đ ng C ng Hòa, ông gi ng v cách b o m t trong Tin h c. Ông nói thêm nh mu n b o m t đ thi không b l , ông b o đ m t t c đ thi trên toàn qu c, Trung tâm thi ch nh n tr c 15 phút và ch v i 2 ng i mà thôi. N u b l , thì bi t ngay l đ u.

B ng trong nh ng ng i tham d , có ng i đ ng lên nói l n “Yêu c u Giáo s ng ng ngay đ tài này vì chuy n quan h đ n gi i giáo ch c c a chúng tôi”. Ông b n c a C May ng c nhiên và không hi u ý c a ng i can thi p. L n có thêm vài ng i n a nói t p theo “Giáo s mu n gi t chúng tôi à?”. Ng i b n c a C May đ n đây đành ng ng bài gi ng. Sau đó, ông m i bi t là “vi c không b o m t đ thi là ngu n s ng c a giáo ch c m i năm m t l n”.

Cái h c và thi c ch đ xã h i ch nghĩa có khác!

Nguy n th C May